

4. Els anys 70: conflicte social i crisi econòmica

LA DICTADURA FRANQUISTA II: els anys 60 i 70

Configuració de l'oposició d'esquerres

**FINALS DELS ANYS 60
– INCIS DELS 70**

Les oposicions al règim van anar agafant força, i el grau de la contestació social fou també creixent.

Configuració d'una oposició plural però força unida: sectors crítics de l'Església, món universitari, moviments obrers i veïnals, nacionalisme basc i català, grups liberals ... a més dels partits democràtics i d'esquerres i dels sindicats des de la clandestinitat.

El fort augment de la inflació. el manteniment dels salaris baixos i les pèssimes condicions laborals van produir un **increment de la conflictivitat i noves onades de vagues** arreu del país (com a Barcelona el 1971 ...).

Important enfortiment dels principals partits opositors de l'esquerra comunista: el **PCE** i el **PSUC**.
Procés de renovació i expansió del **PSOE** (Congrés de Suresnes, 1974).

Aparició de nous **grups d'extrema esquerra**, de caràcter radical i revolucionari, que preconitzaven la violència com a mitjà de lluita política contra la dictadura.

Suresnes i la renovació del PSOE

EL CONGRÉS DE SURESNES

Entre l'11 i el 13 d'octubre de 1974 es va celebrar a la localitat francesa de Suresnes el XIIIè Congrés del PSOE

En aquest Congrés es va imposar l'opció renovadora encapçalada pel "*clan de los sevillanos*", amb **Felipe González** ("Isidoro") i **Alfonso Guerra** ("Andrés"), sobre els dirigents històrics del partit. El Congrés va resoldre, entre d'altres, la defensa de la llibertat dels presos polítics, el pluralisme polític, el dret de vaga i el dret d'autodeterminació de les nacions ibèriques.

L'oposició antifranquista a Catalunya

Desembre de 1969
COORDINADORA DE FORCES
POLÍTIQUES DE CATALUNYA

Es va crear la **CFPC**, formada per la major part dels partits polítics catalans (republicans, socialistes, liberals, comunistes, carlins ...), amb l'objectiu comú de restablir un govern de la Generalitat quan es produís la mort del dictador.

1971 – 1977
ASSEMBLEA DE CATALUNYA

Al 1970 naixia l'**Assemblea de Catalunya**, que va aglutinar l'oposició catalana antifranquista fins a la mort de Franco, sota les reivindicacions recollides en el conegut "**Libertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia**".

Assemblea de Catalunya

- 1 *La consecució de l'amnistia general dels presos i exiliats polítics.*
- 2 *L'exercici de les llibertats democràtiques fonamentals: llibertats de reunió, d'expressió, d'associació —inclosa la sindical—, de manifestació i dret de vaga, que garanteixin l'accés del poble al poder econòmic i polític.*
- 3 *El restabliment provisional de les institucions i dels principis configurats en l'Estatut de 1932, com a expressió concreta d'aquestes llibertats a Catalunya i com a via per arribar al ple exercici del dret d'autodeterminació.*
- 4 *La coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica.*

7 de novembre de 1971.

Nº 001197 B
TC www.todocoleccion.net

Va celebrar la primera assemblea el novembre de 1971. Bona part dels seus dirigents foren detinguts a una reunió a l'octubre de 1973 (la "caiguda dels 113"), que va desencadenar en una gran campanya de suport a Catalunya i internacional.

La Crisi del Petroli

1973

S'inicià una dura crisi econòmica mundial deguda al gran augment en el preu del petroli.

Fora devaluació del dòlar (Guerra de Vietnam) i exhauriment de les reserves petrolieres dels Estats Units.

Els països de l'OPEP van decidir aturar el subministrament de cru als països occidentals.

GUERRA DEL IOM KIPPUR (Quarta guerra araboisraeliana, octubre de 1973)

La creixent demanda i el boicot de l'OPEP va afectar greument a les economies occidentals, acostumades a comptar amb una font d'energia abundant i molt barata fins aquell moment.

La crisi afectà especialment a les economies més febles, i sobretot a Espanya, que havia experimentat un gran creixement en la dècada anterior,, però amb una economia molt poc competitiva i amb una gran debilitat estructural.

Les conseqüències de la crisi del petroli a Espanya

CONSEQÜÈNCIES INTERNES

- Encariment dels costos per a les empreses i reducció dels seus beneficis.
- Precarització del mercat laboral i reducció dels salaris.
- Fort augment dels acomiadaments i de l'índex d'atur.
- Caiguda del consum i tancament de botigues i comerços.

CONSEQÜÈNCIES EXTERNES

- Interrupció dels moviments emigratoris a l'exterior. Retorn dels immigrants.
- Interrupció del fluxe de divises dels emigrants espanyols.
- Forta baixada del turisme estranger.
- Reducció de les exportacions.
- Dificultats per al finançament de les empreses i de l'Estat.

La gestió del règim davant la crisi i l'atur

Les autoritats econòmiques franquistes foren del tot incapaces de prevenir l'impacte de la crisi ni d'alleugerir o compensar els seus efectes, ni van dur a terme reformes o mesures per contenir-la.

Aquesta situació econòmica contribuï a endurir encara més la crisi social i l'extensió de l'oposició contra el règim.

Espanya no comptava, a l'inici dels 70, amb recursos ni estratègies de tipus econòmic o social per ajudar a les empreses ni als treballadors afectats per la crisi, ni comptava amb un sistema de prestacions socials suficient per a la població que es quedava sense feina.

EL FENOMEN DE L'ATUR A ESPANYA

L'atur es va situar al voltant de 800.000 a 900.000 persones, a manca de registres fiables, i la inflació va superar el 20%.

(La població espanyola, segons el cens de 1970, era de 33.956.000 habitants).

**El president nord-americà Nixon va visitar Espanya l'any 1970.
A la foto veiem a Franco rebent-lo a l'aeroport de Barajas.
Franco tenia ja 78 anys.**